

DOI: 10.52363/2414-5866-2026-1-30

УДК 351.824:620.9:339.9

Тресков Андрій, кандидат наук з державного управління, докторант
Національного університету цивільного захисту України, м. Черкаси
ORCID: 0000-0001-9495-4806

Treskov Andrii, PhD of Public Administration, doctoral student of the National
University of Civil Protection of Ukraine, Cherkasy

ДЕРЖАВНА ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

STATE ENERGY POLICY IN THE CONTEXT OF THE IMPLEMENTATION OF THE PROVISIONS OF THE ASSOCIATION AGREEMENT BETWEEN UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION

У статті досліджено особливості формування та реалізації державної енергетичної політики в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Методологія дослідження базується на системному та комплексному підходах, аналізі нормативно-правових актів, а також узагальненні сучасних наукових підходів до проблематики особливостей формування та реалізації державної енергетичної політики. За результатами дослідження визначено ключові проблеми, ризики та перспективи вдосконалення державної енергетичної політики в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Визначено, що війна в Україні суттєво загострила наявні системні проблеми в енергетичній сфері, зокрема недостатній рівень координації між суб'єктами публічного управління, обмеженість ресурсного забезпечення, недосконалість нормативно-правової бази. Водночас окреслено, що сучасні виклики створюють передумови для прискореного реформування державної енергетичної політики, зокрема через впровадження європейських підходів, цифровізацію процесів управління, посилення інституційної спроможності та інтеграцію європейських стандартів. Охарактеризовано особливості поступової гармонізації національного законодавства із європейськими стандартами, однак підкреслюється необхідність впровадження більш гнучких, адаптивних та інноваційних

підходів до формування і реалізації державної енергетичної політики. Зазначено, що подальший розвиток державної енергетичної політики має бути орієнтований на забезпечення високого рівня захисту об'єктів енергетики та критичної інфраструктури, а також імплементацію найкращих європейських практик і стандартів. Обґрунтовано рекомендації щодо подальшої трансформації державної енергетичної політики, спрямованої на підвищення ефективності енергетики в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, державне управління, державна політика, енергетика, державна енергетична політика, Угода про асоціацію між Україною та ЄС, електроенергетика, нафтова сфера, газова сфера, вугільна сфера, ядерна енергетика, відновлювані джерела енергії, європейська інтеграція.

The article examines the features of the formation and implementation of state energy policy in the context of the implementation of the provisions of the Association Agreement between Ukraine and the European Union. The research methodology is based on a systematic and comprehensive approach, analysis of regulatory legal acts, as well as a generalization of modern scientific approaches to the issues of the features of the formation and implementation of state energy policy. The results of the study identify key problems, risks and prospects for improving state energy policy in the context of the implementation of the provisions of the Association Agreement between Ukraine and the EU. It is determined that the war in Ukraine has significantly exacerbated existing systemic problems in the energy sector, in particular, the insufficient level of coordination between public administration entities, limited resource provision, and imperfect regulatory framework. At the same time, it is outlined that modern challenges create the prerequisites for accelerated reform of state energy policy, in particular through the implementation of European approaches, digitalization of management processes, strengthening institutional capacity and integration of European standards. The features of the gradual harmonization of national legislation with European standards are described, however, the need for the introduction of more flexible, adaptive and innovative approaches to the formation and implementation of state energy policy is emphasized. It is noted that the further development of state energy policy should be focused on ensuring a high level of protection of energy facilities and critical infrastructure, as well as the implementation of the best European practices and standards. Recommendations are substantiated for the further transformation of state

energy policy aimed at increasing energy efficiency in the context of the implementation of the provisions of the Association Agreement between Ukraine and the European Union.

Keywords: *public management and administration, public administration, public policy, energy, public energy policy, Association Agreement between Ukraine and the EU, electricity, oil sector, gas sector, coal sector, nuclear energy, renewable energy sources, European integration.*

Постановка проблеми. Державна енергетична політика є одним із ключових напрямів державного управління, що визначає рівень національної безпеки, конкурентоспроможності економіки та сталого розвитку країни. Для України особливого значення набуває інтеграція до європейського енергетичного простору, що закріплено в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Виконання положень цієї угоди передбачає реформування енергетичного сектору відповідно до стандартів Європейського Союзу, що актуалізує питання результативності державної енергетичної політики.

У цьому контексті особливої ваги набуває дослідження питань ефективності та результативності державної енергетичної політики, її відповідності положенням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також можливостей подальшого вдосконалення в умовах європейської інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляду особливостей формування та реалізації державної енергетичної політики присвятили свої публікації такі вчені, як Александров О., Гербут Н., Майстро С., Москалюк С., Паламарчук М. та інші [1; 5; 6; 11; 12].

Однак чимало питань стосовно визначення шляхів трансформації державної енергетичної політики в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом залишаються недостатньо дослідженими.

Цілі дослідження. Метою дослідження є визначення шляхів трансформації державної енергетичної політики в контексті імплементації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Виклад основного матеріалу. Державна енергетична політика – це система цілей, заходів і механізмів, спрямованих на забезпечення стабільного, ефективного та екологічно безпечного функціонування енергетичного сектору, яка охоплює забезпечення енергетичної безпеки, диверсифікацію джерел енергії, розвиток відновлюваної енергетики, підвищення енергоефективності, а також інтеграцію до міжнародних

ринків, в тому числі європейського [5; 11].

Євроінтеграційні прагнення України передбачають адаптацію національного законодавства до законодавства ЄС та є міжнародним зобов'язанням, яке передбачено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, відповідно до якої наша держава зобов'язалася адаптувати діюче та майбутнє законодавство до законодавства ЄС в пріоритетних сферах, в тому числі в сфері енергетики [9].

Угода про асоціацію визначає низку зобов'язань України щодо реформування енергетичного сектору, зокрема, впровадження європейського енергетичного законодавства, створення конкурентних ринків електроенергії та природного газу, забезпечення енергетичної безпеки та незалежності регуляторних органів, розвиток енергетичної інфраструктури та інтеграція до європейських мереж [8; 9].

Загалом, за підсумками періоду 2014-2025 рр., рівень виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС становив 84%, завдяки чому Україна вже є інтегрованою до ЄС у багатьох аспектах, в тому числі в енергетичній сфері. Так, загальний прогрес виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за напрямом «Енергетика» за підсумками 2025 р. склав 79 % (+1% у порівнянні з 2024 р.) [4].

Тобто попри війну, що триває в країні, наша держава невпинно та успішно продовжує свій незворотній рух до Європейського Союзу, здійснюючи важливі трансформації державної політики, в тому числі в енергетичній сфері.

Загалом, з моменту отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС і до початку вступних перемовин, Україна виконала 7 рекомендацій та 4 додаткові законодавчі кроки, визначені Європейською Комісією. У рамках цих критеріїв було ухвалено ряд важливих євроінтеграційних законів та реалізовано низку реформ, які стосувалися всіх сфер життя українського суспільства, в тому числі в енергетичній сфері [3].

Процес наближення України до стандартів Європейського Союзу передбачає гармонізацію національного законодавства, в тому числі в енергетичній сфері. При цьому, зобов'язання України за напрямом «Енергетика» передбачені Главою 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію, а адаптація законодавства ЄС у сфері енергетики відбувається відповідно до Додатка XXVII до Угоди про

асоціацію та в рамках зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства [2; 9].

Так, у сфері електроенергетики в контексті виконання Угоди про асоціацію та наближення національного законодавства до права ЄС за напрямом «Енергетика» та з метою приведення нормативно-правової бази України у відповідність до актів права Європейського Союзу – зокрема Регламентів (ЄС) № 2019/942, № 2019/943, Регламентів Комісії (ЄС) № 2015/1222, № 2016/1719, № 2017/1485, № 2017/2195, № 2017/2196, Директиви (ЄС) 2019/944, а також Регламенту (ЄС) № 2019/941, які інкорпоровані до законодавства Енергетичного Співтовариства в межах так званого Інтеграційного пакета електроенергетики, та з метою формування законодавчого підґрунтя для інтеграції ринку електричної енергії України до єдиного європейського ринку, у 2025 р. було розроблено [4]:

- проект Закону України «Про внесення змін до законів України щодо об'єднання ринків електричної енергії України та Європейського Союзу»;
- альтернативний проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики».

На основі зазначених законопроектів підготовлено доопрацьований проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм європейського права з інтеграції енергетичних ринків, підвищення безпеки постачання та конкурентоспроможності у сфері енергетики».

Протягом 2025 р., з урахуванням прийняття Закону України від 14 січня 2025 року № 4213-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України у сферах енергетики і теплопостачання щодо удосконалення окремих положень, пов'язаних із веденням господарської діяльності та дією воєнного стану в Україні»), НКРЕКП внесено відповідні зміни до нормативно-правових актів, що удосконалюють практичне впровадження вимог Регламенту ЄС № 1227/2011 про доброчесність і прозорість на оптовому енергетичному ринку, шляхом прийняття [4]:

- постанови НКРЕКП від 06.05.2025 № 682 «Про затвердження Порядку агрегації інсайдерської інформації на оптовому енергетичному ринку та її оприлюднення»;
- постанови НКРЕКП від 23.12.2025 № 2195 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку».

Крім того, збільшено максимальну потужність імпорту електроенергії в Україну з енергосистеми суміжних країн до 2 450 МВт.

Також на виконання Регламентів (ЄС) 2017/1485 та 2017/2196 НКРЕКП внесла зміни до Кодексу системи передачі, якими врегульовано питання функціонування об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України в аварійних режимах та режимі відновлення, визначення умов надзвичайних ситуацій, застосування надзвичайних заходів, удосконалення планування захисту енергосистеми та гармонізацію термінології з правом ЄС.

В нафтовій сфері на виконання вимог Директиви 2009/119/ЄС про зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальні запаси сирової нафти та/або нафтопродуктів у 2023 р. було прийнято Закон України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» № 3484-IX [7].

Міненерго визначено акціонерне товариство «Оператор ринку» адміністратором електронної системи звітності щодо мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, яке здійснює моніторинг створення, зберігання та використання мінімальних запасів, обмін відповідними даними, моніторинг обсягів ринку нафти, нафтопродуктів і скрапленого газу, а також показників якості та безпечності нафтопродуктів. Відповідний наказ Міненерго від 29.01.2025 № 41 прийнято на виконання Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» [7].

Також у 2025 р. на виконання зазначеного Закону прийнято низку нормативно-правових актів, зокрема:

- наказ Міненерго від 19.03.2025 № 118 «Про затвердження типової форми тикетс-угоди щодо резервування нафти та нафтопродуктів, що входять до складу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів»;
- постанову Кабінету Міністрів України від 23.05.2025 № 601 «Деякі питання реалізації статті 4 Закону України "Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» [4].

У газовій сфері з метою імплементації вимог Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2017/1938 від 25 жовтня 2017 року про заходи для гарантування безпеки постачання газу розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу», який спрямований на посилення енергетичної безпеки відповідно до стандартів ЄС і передбачає оновлення термінології, визначення компетентного органу, запровадження вимог до планів превентивних заходів і дій у кризових ситуаціях, процедур щодо заповнення газосховищ, механізмів оголошення кризової ситуації та міжнародної взаємодії, обов'язків із надання інформації, а також відповідальності за порушення у сфері безпеки постачання газу.

Також у газовому секторі продовжено імплементацію Регламентів ЄС № 312/2014, 2017/459 та 2015/703 щодо балансування газу, розподілу потужності та обміну даними, і з 1 квітня 2025 року запроваджено механізм плати за нейтральність балансування, що застосовується до замовників послуг транспортування відповідно до розрахунків Оператора ГТС [4].

У вугільній сфері статтею 339 Угоди про асоціацію передбачено, що сторони обмінюються інформацією і досвідом, а також надають відповідну підтримку процесу регуляторних реформ, який включає реструктуризацію вугільного сектору з метою підвищення його конкурентоспроможності, безпеки шахт і гірників, а також зменшення негативного впливу на навколишнє середовище з урахуванням регіональних і соціальних наслідків.

Пунктом 742 плану заходів з виконання Угоди про асоціацію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, визначено завдання щодо реструктуризації вугільного сектору України (енергетичного та коксівного вугілля) з метою підвищення його конкурентоспроможності, безпеки шахт і гірників, а також зменшення негативного впливу на навколишнє середовище з урахуванням регіонального та соціального впливу.

На виконання підпункту 2 пункту 2 Прикінцевих положень Закону України від 07.02.2024 № 3577-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані» Міненерго розроблено Програму діяльності державних вугледобувних підприємств до 2030 року, схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2025 № 1454-р., яка передбачає структурну оптимізацію галузі, концентрацію ресурсів для зростання видобутку та виробництва вугільної продукції, покращення фінансово-економічних показників підприємств, їх поступовий перехід до бездотаційної діяльності та підвищення інвестиційної привабливості з перспективою приватизації. Реалізація Програми також сприятиме вирішенню екологічних і соціальних питань та трансформації шахтарських регіонів [4].

У сфері ядерної енергетики питання співробітництва у сфері ядерної безпеки визначені статтею 342 Угоди про асоціацію та оновленим Додатком XXVII (розділ «Ядерна енергетика»), що передбачає імплементацію директив Євратом, зокрема 2013/59/Євратом, 2006/117/Євратом, 2014/87/Євратом, 2009/71/Євратом та 2011/70/Євратом.

У 2025 р. в рамках наближення національного законодавства до

acquis ЄС Держатомрегулюванням прийнято низку підзаконних актів, спрямованих на завершення імплементації Директиви 2013/59/Євратом у частині запровадження інституту експерта з радіаційного захисту, зокрема щодо створення атестаційної комісії та порядку навчання, підвищення кваліфікації і перевірки знань таких експертів. Також розроблено проект Закону України щодо приєднання України до Угоди про ранній обмін інформацією у разі радіаційної аварії (ECURIE), що є одним із пріоритетів переговорної позиції України за розділом 15 «Енергетика» та спрямований на забезпечення повноправної участі України у механізмах ЄС з ядерної та радіаційної безпеки. Продовжується доопрацювання проекту Закону України «Про Національну комісію ядерного регулювання» з урахуванням вимог права ЄС, міжнародних конвенцій та коментарів Європейської Комісії.

Крім того, на завершальній стадії перебуває доопрацювання проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо удосконалення механізму взаємодії органів виконавчої влади у разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу, з приведенням його у відповідність до норм Директиви 2013/59/Євратом та міжнародних договорів.

Відповідно до заходів з імплементації положень Директиви Ради 2011/70/Євратом у національне ядерне законодавство та у зв'язку із завершенням строку дії Державної економічної програми поводження з відпрацьованим ядерним паливом вітчизняних атомних електростанцій на період до 2025 р., затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 № 847, Міненерго розроблено, погоджено із заінтересованими органами та соціальними партнерами і в установленому порядку подано на розгляд Кабінету Міністрів України проект Концепції Державної економічної програми поводження з відпрацьованим ядерним паливом вітчизняних атомних електростанцій на період до 2030 року [4].

У сфері відновлюваних джерел енергії з метою імплементації Директиви 2018/2001 про стимулювання використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел прийнято:

- постанову НКРЕКП від 03 червня 2025 року № 839 «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641», якою внесено зміни до Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії;

- постанову НКРЕКП від 07.10.2025 № 1602 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», якою передбачено внесення змін до Порядку у частині врегулювання ситуації нарахування та сплати на користь гарантованого покупця внесків для створення спеціального (цільового)

фонду, призначеного для покриття арбітражних витрат гарантованого покупця, у випадках втрати статусу «підприємства з іноземними інвестиціями» [4].

У межах програми фінансової підтримки Плану України Ukraine Facility, з метою вдосконалення чинного механізму покладення спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії та стимулювання залучення інвестицій у розвиток виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 25.06.2025 № 612-р затверджено Дорожню карту відокремлення надбавки на відновлювану енергію від тарифу на послуги з передачі електричної енергії та план заходів щодо реалізації Дорожньої карти відокремлення надбавки на відновлювану енергію від тарифу на послуги з передачі електричної енергії на 2025 і 2026 роки. Вимоги та положення, визначені Дорожньою картою, інтегруються до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про альтернативні джерела енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

З метою приведення національної нормативно-правової бази у сфері відновлюваних джерел енергії у відповідність до вимог права ЄС, зокрема Директиви (ЄС) 2018/2001 Європейського Парламенту і Ради від 11.12.2018 про стимулювання використання енергії з відновлюваних джерел (із змінами) Міненерго розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії», яким визначаються правила розрахунку частки відновлюваних джерел енергії у валовому кінцевому споживанні енергії, механізми статистичних трансферів і спільних проектів з ЄС, засади створення спеціальних зон розвитку ВДЕ та накопичувачів енергії, а також оновлюються вимоги щодо критеріїв сталості й скорочення викидів парникових газів для біопалив і палив з біомаси [4].

У межах Програми українсько-данського енергетичного партнерства компанією Ea Energy Analyses проведено дослідження території України, за результатами якого визначено зони для розвитку ВДЕ відповідно до статті 15b Директиви (ЄС) 2018/2001. У межах проекту Cross-Border Sustainable Renewable Energy Acceleration in Ukraine за підтримки Секретаріату Енергетичного Співтовариства здійснюється визначення зон прискореного розвитку ВДЕ відповідно до статті 15c Директиви (ЄС) 2018/2001.

З метою проведення «зелених» аукціонів прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1195-р “Деякі питання проведення аукціонів з розподілу квот підтримки відновлюваної енергетики на 2025 рік та встановлення індикативних прогнозних показників річних квот підтримки на 2026-2029 рр.”. Наприкінці липня 2025 р. в електронній торговій системі АТ «Прозорро. Продажі» відбувся аукціон з розподілу річної квоти підтримки для вітрової генерації потужністю 150 МВт.

До 2029 р. заплановано розподіл квот підтримки обсягом понад 1,8 ГВт. Розроблено також проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», яким передбачається перехід від моделі контрактів на різницю до моделі feed-in premium, що сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості аукціонів [4].

Ще у 2024 р. було запущено реєстр гарантій походження електроенергії з ВДЕ, а станом на 31.12.2025 р. створено 1128 облікових записів та зареєстровано 1513 генеруючих установок. Продовжується робота з розробки протоколу домену для України з метою надання його до Асоціації органів-емітентів (AIB) та подальшого забезпечення інтеграції українського реєстру гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, з реєстрами країн Європейського Союзу [3; 4].

На виконання Угоди про асоціацію 21.02.2023 підписано Меморандум про взаєморозуміння між Україною та ЄС щодо стратегічного партнерства у сфері біометану, водню та інших синтетичних газів. Його реалізація здійснюється спільно з Європейською Комісією відповідно до Дорожньої карти, оновлення якої триває. У 2024–2025 рр. забезпечено координацію з Європейською Комісією та національними сторонами для усунення регуляторних і технічних бар'єрів та відкриття ринку ЄС для українського біометану. У лютому 2025 р. здійснено перший експорт біометану до ЄС; станом на кінець 2025 р. експортовано близько 11,5 млн. м³ [3; 4].

Окрім того, для України надзвичайно важливо розуміти процеси, які відбуваються в енергетичній політиці ЄС, оцінювати нові ризики для стійкості європейської енергосистеми. Це зумовлено тим, що Україна приєдналася до європейської енергетичної системи ENTSO-E як держава-кандидат на членство в ЄС і виконує зобов'язання щодо енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики, вбачає в ЄС

важливого партнера у відбудові української енергетичної інфраструктури, співпраці в секторі відновлювальної енергетики [1].

Слід зазначити, що у процесі реалізації Угоди Україна досягла певних позитивних результатів, а саме: відбулася лібералізація енергетичних ринків, що сприяло підвищенню конкуренції та прозорості; значною мірою вдалося диверсифікувати постачання енергоресурсів, зменшивши залежність від одного джерела імпорту; активно розвивається сектор відновлюваної енергетики, зокрема сонячна та вітрова генерація; відбулася синхронізація енергосистеми України з європейською мережею ENTSO-E; реалізуються заходи з підвищення енергоефективності, включаючи модернізацію будівель та інфраструктури [6; 10; 12].

Разом із тим існують і певні проблеми, а саме: імплементація законодавства ЄС відбувається нерівномірно, а окремі реформи залишаються незавершеними; недостатня інституційна спроможність регуляторних органів, що іноді супроводжується політичним впливом; обмежені фінансові ресурси, які є необхідними для модернізації енергетичної інфраструктури; жахливі наслідки військових дій, що призводять до руйнування енергетичних об'єктів та ускладнюють стабільне функціонування енергетичної системи; зростання тарифів, що викликає невдоволення населення [5; 6; 11].

Саме тому, для підвищення результативності державної енергетичної політики необхідно завершити процес гармонізації законодавства з нормами Європейського Союзу, посилити незалежність та ефективність регуляторних органів, забезпечити подальший розвиток відновлюваної енергетики та впровадження сучасних технологій, таких як інтелектуальні мережі та системи накопичення енергії, а також активніше залучати міжнародні інвестиції, як на відновлення енергетики в умовах війни, так і на забезпечення повоєнного її розвитку на принципово новій основі.

Висновки. Таким чином, процес європейської інтеграції України є одним із ключових напрямів розвитку сучасної державної політики, в тому числі в енергетичній сфері, в якій наша держава орієнтується на імплементацію норм Енергетичного співтовариства, членом якого вона є, а також на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Результативність державної енергетичної політики України в контексті виконання Угоди про асоціацію можна оцінити як загалом позитивну, адже досягнуто значного прогресу в реформуванні енергетичного сектору та інтеграції до європейського енергетичного простору. Подальша трансформація державної енергетичної політики в умовах європейської інтеграції України має бути спрямована на поглиблення реформ,

зміцнення інституцій та забезпечення енергетичної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Гербут Н. А. Енергетична політика ЄС: зміна фокуса в контексті агресії росії проти України // Науковий журнал «Політикус». Випуск 4. 2023. С. 138-143. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-4.21>
2. Договором про заснування Енергетичного Співтовариства. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_926#Text (дата звернення: 11.04.2026).
3. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2024 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2024-rik.pdf> (дата звернення: 04.04.2026).
4. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2025 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2025-r.pdf> (дата звернення: 02.04.2026).
5. Майстро С.В., Москалюк С.В. Механізми реалізації державної енергетичної політики : теоретико-методичні засади / Ефективність державного управління [Текст] : зб. наук. пр. ЛПІДУ НАДУ при Президентові України. Вип. 2(59) / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А.В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. С. 96 – 107.
6. Перспективи формування нової європейської системи безпеки та місце в ній України : аналіт. доп. / О. Александров та ін. ; за ред. О. Александрова, М. Паламарчука. Київ : НІСД, 2025. 45 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2025.11>
7. Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3484-20#Text> (дата звернення: 10.04.2026).
8. Стратегія енергетичної безпеки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 907-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-energetichn-a907r> (дата звернення: 08.04.2026).
9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 10.03.2026).
10. European Union. Energy policy is at the centre of EU foreign policy. URL: <https://www.eeas.europa.eu/eeas/energy-policy-centre-eu-foreign->

policy_en (дата звернення: 23.03.2026).

11. Maistro S., Treskov A. Abroad experience of the formation and implementation of state energy policy: theory, methodology, practice. Collection of scientific papers "Public administration and state security aspects". Vol. 2/2 2024. P. 173-179. DOI: 10.52363/passa-2024.2-26

12. Tosun J., Mišić M. Conferring authority in the European Union: citizens' policy priorities for the European Energy Union. Journal of European Integration. 2020. Vol. 42. Is. 1. P. 19–38.

References:

1. Herbut, N. A. (2023). Enerhetychna polityka YeS: Zmina fokusu v konteksti ahresii rosii proty Ukrainy. *Politykus*, (4), 138–143. <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-4.21>

2. Verkhovna Rada of Ukraine. (n.d.). *Dohovir pro zasnuvannia Enerhetychnoho Spivtovarystva*. Retrieved April 11, 2026, from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_926#Text

3. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). *Zvit pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS za 2024 rik*. Retrieved April 4, 2026, from <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2024-rik.pdf>

4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2026). *Zvit pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS za 2025 rik*. Retrieved April 2, 2026, from <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/zvit-pro-vikonannia-ugodi-pro-asociaciiu-za-2025-r.pdf>

5. Maistro, S. V., & Moskaliuk, S. V. (2019). Mekhanizmy realizatsii derzhavnoi enerhetychnoi polityky: Teoretyko-metodychni zasady. In V. S. Zahorskyi & A. V. Lipentsev (Eds.), *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia* (Vol. 2(59), pp. 96–107). Lviv Regional Institute for Public Administration.

6. Aleksandrov, O., et al. (2025). *Perspektyvy formuvannia novoi yevropeiskoi systemy bezpeky ta mistse v nii Ukrainy*. NISS. <https://doi.org/10.53679/NISSanalytrep.2025.11>

7. Verkhovna Rada of Ukraine. (n.d.). *Pro minimalni zapasy nafty ta naftoproduktiv: Zakon Ukrainy*. Retrieved April 10, 2026, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3484-20#Text>

8. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021). *Stratehiia enerhetychnoi bezpeky* (Order No. 907-r, August 4, 2021). Retrieved April 8, 2026, from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-energetichn-a907r>

9. Verkhovna Rada of Ukraine. (n.d.). *Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom...* Retrieved March 10, 2026, from

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

10. European Union. (n.d.). *Energy policy is at the centre of EU foreign policy*. Retrieved March 23, 2026, from https://www.eeas.europa.eu/eeas/energy-policy-centre-eu-foreign-policy_en

11. Maistro, S., & Treskov, A. (2024). Abroad experience of the formation and implementation of state energy policy: Theory, methodology, practice. *Public Administration and State Security Aspects*, 2(2), 173–179. <https://doi.org/10.52363/passa-2024.2-26>

13. Tosun, J., & Mišić, M. (2020). Conferring authority in the European Union: Citizens' policy priorities for the European Energy Union. *Journal of European Integration*, 42(1), 19–38.

Фінансування. Дослідження виконано без залучення зовнішнього фінансування.

Використання ШІ. Штучний інтелект не використовувався. Автор несе повну відповідальність за зміст статті.

Подяки. Подяки відсутні.

Отримано: 16.04.2026

Прийнято: 27.05.2026

Опубліковано: 22.06.2026